

21.13x31.42	1	6 עמוד	הארץ - כותרת	30/08/2010	23993314-4
טבקה-משפט לצדק ליוצאי אתיופיה - 28440					

תודה שהתקשרת, נציגינו מיד יטפלו באפליה בבית ספרך

הטלפונים במוקד למניעת אפליה במערכת החינוך לא מפסיקים לצלצל - ולחשוף את עומק הפערים בחברה

תצלום: ניר קינן

הטלפניות במוקד, אתמול. "האפליה היא נושא שלא אוהבים לדבר עליו, אבל אין לי ספק שהיא קיימת"

חוזרים ללימודים עוד יומיים

אור קשתי

בחצר האחורית של מערכת החינוך, זו שהדי הטקסים החגיגיים וההודעות לתקשורת כמעט אינם רלבנטיים עבורה, נתקלים הורים ותלמידים רבים במקרים בוטים של אפליה. קשה לאמוד את התופעה, אך היא קיימת, גם אם בצורה מוסי' וית, "מכובסת". מוקד סיוע מיוחד, שהוקם בשבוע שעבר על ידי תנו"ע "הכל חינוך" כשיתוף שורה של ארגוני חינוך וסיוע משפטי, מנסה כעת להתמודד עם הבעיה.

"נתקופה שבה משרד החינוך מדבר כל כך הרבה על הערכים וחי שבותם, דווקא דרך הראגה לקברי צות המוחלטות בחברה הישראלית אפשר לבטא שינוי ערכי, ולא רק באמצעות פעולות ותוכניות שמי רגישות אלמנטים דוראיים", אומר מנכ"ל התנועה, הרב שי פירון.

הקמת המוקד לוותה עד כה בפרסום בהיקף קטן יחסית. בתוך כשבוע כבר התקבלו למעלה מ-80 פניות, ולאחר סינון ראשוני הועברו כ-55 מהן להמשך הטיפול. התלונות מגוונות, ומקיפות קשת רחבה של מקרי אפליה לכאורה, החל מהחלטות בעניין קבלה - ובעיקר רחייה - של תלמידים במוסדות חינוך חרדיים, דרך בתי ספר רשמיים המקבלים ילדים בגיל חינוך חובה על בסיס ציוניהם, וכלה ביוזמות להפריד בין תלמידים שירכשו מחשב אישי מכיסם הפרטי לכאלה שלא יעשו זאת בבית ספר המבקש

למידים לציין את "מקום התפילה" של המשפחה, את ארץ הלידה ואת שם הישיבה או הסמינר לכנות, שבהם למרו ההורים). עוד התקבלו תלונות על החלטות שרירותיות לכאורה של רשויות מקומיות בשי"ב כותי ספר רגילים, וכן רדישה של בית ספר בכני ברק מההורים לשלם "תרומה חד פעמית" עבור מוגנים, בגובה 500 שקלים. את השיקים מתבקשים ההורים שלא לפקודת בית הספר, אלא לידי גורם אחר.

ההצלחה המסתמנת של המוקד היא עדות לחולשת משרד החינוך כטיפול במקרי אפליה. אחרי הכל מדובר בארגונים ציבוריים, המ"כ בצעים תפקיד הנמצא באחריות משרד החינוך. "לצערנו, משרד החינוך לא נתן מענה לבעיות רבות של אפליה", אומרת יו"ר הנה"גת ההורים הארצית, אתי בנימין. "הביורוקרטיה, הסחבת והטיפול החלקי של המשרד בבעיות אלה הניאו להקמת המוקד". לדברי יעל כפרי מהתוכנית "המשפט בשירות הקהילה", "יש בישראל חקיקה ברורה למניעת אפליה במערכת החינוך. אם משרד החינוך היה אוכף את החוק, כפי שמדיניות הרשמית טוענת, לא היה צורך בהתגייסות של ארגונים מהמגזר השלישי להד תמודד עם התופעה הפסולה".

כמשרד החינוך העדיפו שלא להגיב על עצם הקמת המוקד, אך ציינו כי "התוספות התקציביות שהתקבלו מיועדות בעיקרן לצמי צום פערים על רקע חברתי".

לדברי פירון, עלות הפעלת המוקד, שיפעל עד 16 בספטמבר, היא כ-150 אלף שקל. למעט תרומה של קרן רש"י, שאר התקציב מגיע, לפחות בינתיים, מ"הכל חינוך". כמוקד שותפים התוכנית "המש"פט בשירות הקהילה" שבפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, ארגון "טבקה" המסייע לתלמידים ממוצא אתיופיה, "הקליניקה לזכויות בחינוך" של המרכז האקדמי למשפט ולעסקים, יואב ללום וארי"גון "נוער כהלכה", הנהגת ההורים הארצית, האגודה לזכויות האזרח ומשרד עורכי דין "בדנע ושות'".

חלק מהתלונות למוקד התייחסו לגביית תשלומי הורים של אלפי שקלים, שנועדו לממן מסלולים ייחודיים בכתי ספר רגילים, נהלי קבלה לא ברורים במסגרות חינוך חרדיות (למשל רדישה מהורי התי

לגורד' ואז האפליה צפה למעלה". גומרי ופרידמן מוזינות למחשב את פרטי הפנייה. פעמיים ביום עובר עורך דין תורן על התלונות. מקרים שכבר התקבלה בהם כע"בר פסיקה משפטית, למשל כנר שא תשלומי הורים לא חוקיים, או

בין 80 התלונות שהגיעו למוקד: אי קבלה על רקע עדתי ותשלומי הורים מופרזים

מקרים פרטניים מועברים לטיפול מייד של אחד הארגונים המש"תתפים בפרויקט. פניות שמעלות סוגיות עקרוניות או חושפות מקרי אפליה חדשים נירוונות ככל ערב ומגובשות ודכי תגובה אפשריות, כמו פניות מעורכי דין למנהלי בתי ספר, רשויות מקומיות ומשרד החינוך.

ליישם בשנה הקרובה תוכנית מח"שוב חדשה. היוזמה האחרונה, שני"דונה בבית ספר יסודי בפתח תקווה, הוקפאה לפי שעה. כל המקרים, כמעט מיותר לציין, מנוגדים לחוק. אתמול בבוקר ישנו במוקד הסיוע שכפתה תקווה שתי סטודני

טיות למשפטים, מודן גומרי ואסתר פרידמן, וענו לשיחות. "האפליה היא אמנם נושא שלא אוהבים לדבר עליו, אבל אין לי ספק שהיא קיימת ברקע", אומרת גומרי, "בדרך כלל מסבירים אותה בסיבות אחרות, כמו ציונים נמוכים של ילדים או החלי"טות מקצועיות כביכול של ביה"ס או הרשות המקומית. צריך קצת